

MILJØ-
DAGEN
2019

Norsk fabrikkbetongforening

Norwegian Ready Mixed Concrete Association

«Sammen i sirkulærøkonomien»

Jan Eldegard Hjelle, FABEKO

Hvem er vi?

Foto: J E Hjelle

Fabrikkbetong i Norge:

180 fabrikker

1000 betongbiler

400 mobile betongpumper

4.0 mill m³ pr år

600.000 billaster pr år

15 km snittavstand til byggeplass

Norsk Fabrikkbetongforening

Norwegian Ready Mixed Concrete Association

Foto: J E Hjelle

Foto: J E Hjelle

Sammen i sirkulærøkonomien

Trinn 1:

Snakk sammen om muligheter og utfordringer

... riv ned «adgang forbudt» skiltene mellom oss!

Foto: J E Hjelle

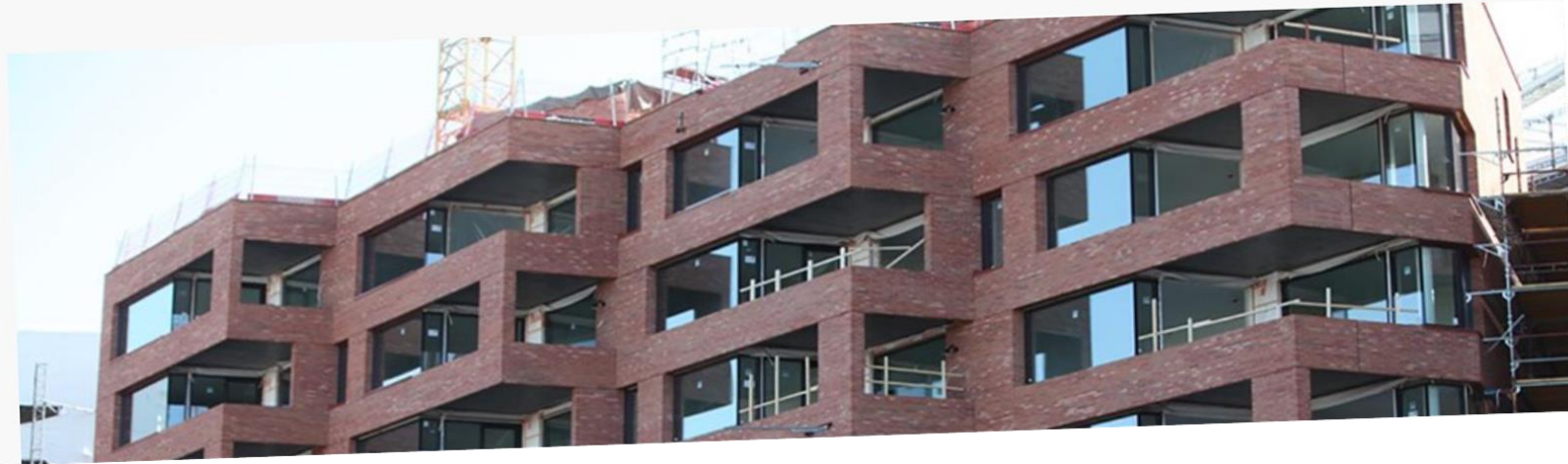

Muligheter og utfordringer

Eksempel 1: Miljødokumentasjon

Ny standard NS 3720 - Metode for Klimagassberegninger for bygninger

Nyhet

Muligheter og utfordringer

Eksempel 1: Miljødokumentasjon

NB 37: Lavkarbonbetong-klasser

Fasthetsklasse ¹⁾ og lavkarbonklasse	B20	B25	B30	B35	B45	B55	B65
Maksimalt tillatt klimagassutslipp [kg CO ₂ -ekv. pr m ³ betong]							
Bransjereferanse	240	260	280	330	360	370	380
Lavkarbon B	190	210	230	280	290	300	310
Lavkarbon A	170	180	200	210	220	230	240
Lavkarbon Pluss ²⁾			150	160	170	180	190
Lavkarbon Ekstrem ²⁾			110	120	130	140	150

Ver1 2015

 epd-norge.no
The Norwegian EPD Foundation

ENVIRONMENTAL PRODUCT DECLARATION

in accordance with ISO 14025, ISO 21930 and EN 15804

Eier av deklarasjonen:	Ryfoss Betong AS
Programoperatør:	Næringslivets Stiftelse for Miljødeklarasjoner
Utgiver:	Næringslivets Stiftelse for Miljødeklarasjoner
Deklarasjonsnummer:	NEPD-1486-491-NO
Publiseringsnummer:	NEPD-1486-491-NO
ECO Platform registreringsnummer:	-
Godkjent dato:	29.01.2018
Gyldig til:	29.01.2023

Betong B30 M60 CL 0,40 D16 40% RED Avd. Leira

Ryfoss Betong AS

Ryfoss Betong AS

www.epd-norge.no

Muligheter og utfordringer

Eksempel 1: Miljødokumentasjon

Ver. 1 2015

ENVIRONMENTAL PRODUCT DECLARATION

in accordance with ISO 14025, ISO 21930 and EN 15804

Eier av deklarasjonen:	Franzefoss Pukk AS
Program operator:	Næringslivets Stiftelse for Miljødeklarasjoner
Utgiver:	Næringslivets Stiftelse for Miljødeklarasjoner
Deklarasjon nummer:	NEPD-1537-527-NO
Publiserings nummer:	NEPD-1537-527-NO
ECO Platform registreringsnummer:	-
Godkjent dato:	13.03.2018
Gyldig til:	13.03.2023

Knust stein / pukk, Oslo og Bærum

Franzefoss Pukk AS

www.epd-norge.no

Ver1 2015

ENVIRONMENTAL PRODUCT DECLARATION

in accordance with ISO 14025, ISO 21930 and EN 15804

Eier av deklarasjonen:	Velde Pukk AS
Programoperator:	Næringslivets Stiftelse for Miljødeklarasjoner
Utgiver:	Næringslivets Stiftelse for Miljødeklarasjoner
Deklarasjonsnummer:	NEPD-1918-844-NO
Publiseringsnummer:	NEPD-1918-844-NO
ECO Platform registreringsnummer:	-
Godkjent dato:	04.11.2019
Gyldig til:	04.11.2024

Pukk, tilslag og miljømasse fra Velde Pukk AS

Velde Pukk AS

www.epd-norge.no

Muligheter og utfordringer

Eksempel 1: Miljødokumentasjon

Kjennetegn med lavkarbonbetong:

- Lite sement
- Lite vann
- Mye stein

En av konsekvensene:

- Mindre pumpbar betong

Kan du tilby jevn og kubisert maskinsand med finstoffer som kan avhjelpe situasjonen

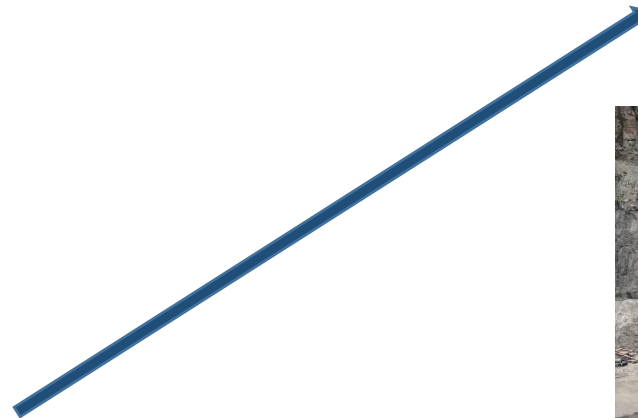

Foto: NCC

Muligheter og utfordringer

Handlingsplan 2017 – 2020

Nasjonal handlingsplan for bygg- og anleggsavfall (NHP4)

Eksempel 2: Gjenbruk av betong

Fra NHP-nettverkets kursmateriell www.byggemiljo.no

Muligheter og utfordringer

Eksempel 2: Gjenbruk av betong

Muligheter og utfordringer

Eksempel 2: Gjenbruk av betong

Foto: J E Hjellev

Muligheter og utfordringer

Eksempel 2: Gjenbruk av betong

Bergindustriens medlemmer produserer sand og stein

- kombinere gjenbruksmaterialer og andre naturlige råstoffer
- dokumenterer egenskaper

FABEKOs medlemmer produserer betong

- bindemidler
- tilslagsmaterialer
- vann og tilsetningsstoffer
- dokumenterer egenskaper

MILJØSTANDARD FOR BETONGPRODUKSJON VEILEDNING

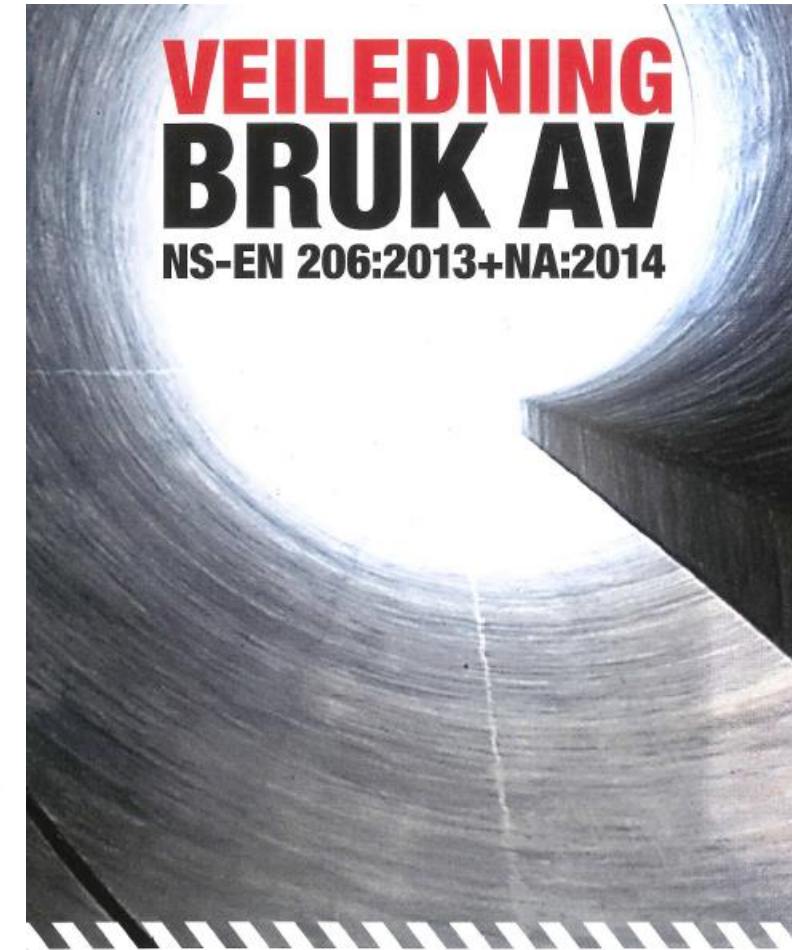
Norsk Standard
NS-EN 206:2013+NA:2014

ICS 91.100.30
Språk: Norsk

Betong Spesifikasjon, egenskaper, framstilling og samsvar

Concrete
Specification, performance, production and conformity

Retningslinjer for betong

Retningslinjer for tilslag

Norsk Standard
NS-EN 12620:2002+A1:2008+NA:2016

Publikasjon nr. 18

ICS 91.100.15; 91.100.30
Språk: Norsk

Tilslag for betong

Aggregates for concrete

Tilslagsmaterialer for betongformål

Sammen i sirkulærøkonomien

Foto: J E Hjelle

**Takk for
invitasjonen!**

**La oss fortsette
samarbeidet**

jeh@fabeko.no

www.fabeko.no